Polasaí Frithbhulaíochta

Coláiste na bhFiann & Cumann na bhFiann

Polasaí Frithbhulaíochta

Réamhrá

Tá sé tábhachtach, agus eagraíocht ag plé le daoine óga, go bhfuil polasaí i bhfeidhm le déileáil le bulaíocht. Tuigtear an tionchar diúltach atá ag bulaíocht ar dhaoine óga, ar an bhfoireann agus ar reáchtáil seirbhísí. Cuireadh an Polasaí Frithbhulaíochta seo le chéile ag cruinnithe rialta de chuid Choláiste na bhFiann i rith na bliana 2004 – 2005. Déantar athbhreithniú ar an bPolasaí seo ar bhonn bliantúil.

Dlúthbhaint le hÉiteas comhbhách CNB

Tá sé mar sprioc ag an eagraíocht gach duine a chothú le go mbeidh ar a gcumas a bpoitéinseal a fhorbairt i dtimpeallacht ina ndéantar cúram díobh. Ní thagann iompar bulaíochta leis an éiteas sin toisc go mbíonn tionchar diúltach aige ar íospartaigh agus go mbaineann sé an bonn den chaighdeán ard a bhaineann le hobair na heagraíochta.

Aidhmeanna agus Cuspóirí

- Aird a tharraingt ar bhulaíocht mar chineál iompraíochta nach nglactar leis i measc foireann na heagraíochta, daoine óga agus tuismitheoirí/caomhnóirí.
- Éiteas na heagraíochta a bhunú a spreagfadh daoine óga chun cásanna bulaíochta a thuairisciú.
- Atmaisféar agus cultúr dearfach a chruthú atá dírithe ar mheas ar an duine aonair.
- Maoirseacht chuimsitheach a chur i bhfeidhm chun monatóireacht a dhéanamh ar ghníomhaíochtaí uile na heagraíochta.
- Nósanna imeachta a fhorbairt chun cásanna bulaíochta a imscrúdú agus chun déileáil leo. Déanfar measúnú cothrom agus cuí ar gach cás bunaithe ar fhianaise agus ar leas na bpáirtithe uile.
- Tacaíocht oiriúnach a thabhairt dóibh siúd atá faoi leatrom bulaíochta agus dóibh siúd atá páirteach ann.
- Oiliúint a chur ar fáil dóibh siúd atá ag plé le cásanna bulaíochta.
- Measúnú a dhéanamh ar éifeacht pholasaí na heagraíochta agus athbhreithniú a dhéanamh air ar bhonn rialta.

Aithnítear gur freagracht chomhroinnte í bulaíocht a chosc agus a láimhseáil agus go bhfuil ról ag gach ball den eagraíocht - daoine óga, foireann, bainistíocht agus tuismitheoirí - sa phróiseas seo.

Tá an polasaí seo bunaithe ar na prionsabail seo a leanas:

- Cosc (Prevention): feasacht, oideachas agus forbairt ionbhá
- Tacaíocht (Support): tacaíochtaí spriocdhírithe do gach páirtí
- Maoirseacht (Oversight): ceannaireacht shoiléir agus freagracht
- Pobal (Community): caidrimh dhearfacha agus comhpháirtíochtaí láidre

Céard is bulaíocht ann?

Is éard is bulaíocht ann ná iompar dírithe, ar líne nó as líne, a dhéanann dochar. Is féidir an dochar sin a bheith fisiciúil, sóisialta nó mothúchánach. Tarlaíonn bulaíocht ar bhonn athfhillteach le himeacht ama agus bíonn éagothroime cumhachta i gceist idir na páirtithe lena mbaineann.
Aithnítear go bhféadfadh an éagothroime cumhachta a bheith bunaithe ar aois, cumas, stádas sóisialta, líon cairde, féiniúlacht, nó ar fhachtóirí eile lena n-áirítear láithreacht ar líne.

Cineálacha Éagsúla Bulaíochta

1. Bulaíocht Shóisialta - fágáil ar lár d'aon ghnó, béadán mailíseach, agus spochadh.
2. Cibearbhulaíocht - Áirítear leis seo teachtaireachtaí, íomhánna nó físeáin a roinnt ar líne a dhéanann dochar do dhuine, fiú má tharlaíonn sé uair amháin ach go bhféadfaí é a roinnt arís agus arís eile.
3. Bulaíocht bunaithe ar fhéiniúlacht - bulaíocht mar gheall ar fhéiniúlacht inscne, stádas pósta, stádas teaghlaigh, aois, míchumas, claonadh gnéis, cine, reiligiún, agus Ballraíocht den phobal Taistealaithe.

Samplaí d'Iompar Bhulaíochta

- **Ionsaí fisiceach** – ag brú, ag dornáil, ag ciceáil, ag priocadh.
- **Sracaireacht** – éilimh ar airgead, éadaí, seoda, smideadh ar 'iasacht' óna chéile.
- **Imeaglú** – focail nó 'leagan na súl' a chuireann ionsaí in iúl.
- **Aonrú** – nuair a aonraítear duine/daoine áirithe d'aon ghnó.
- **Leasainmneacha maslacha** – ainmneacha a ghortaíonn nó a náiríonn duine.
- **Fonóid** – nuair a théann magadh thar fóir le ráitis phearsanta ar bhonn leanúnach i gcás duine faoi leith
- **Bulaíocht ar fhoireann na heagraíochta** – bulaíocht ar bhaill fhoirne trí ionsaí fisiceach, díobháil do shealúchas, tarcaisne ó bhéal, nó eile.
- **Iompar foirne** – Foireann na heagraíochta ag cur le bulaíocht an duine óig trí shearbhas nó trí chaint mhaslach nó aon chaint atá bagrach nó náireach.

Torthaí na Bulaíochta

Mar thoradh ar bhulaíocht ar dhuine, bíonn easpa iontaoibhe, dian-imní, soghontacht, athruithe aoibhe agus iompair agus dochar déanta dá bhféinmhuinín agus dá bhféinmheas. Ní foláir mar sin a bheith aireach faoi athruithe in iompar an duine. Bíonn gá le hidirghabháil chiallmhar agus tuisceanach.

Comharthaí a thugann le fios go bhfuil bulaíocht ar siúl

- Imní faoi dhul chuig ranganna / linn snámha / suanlios / cumann srl. Mífhonn nó diúltú dul chuig áit faoi leith.
- Ísliú ar chaighdeán oibre, laghdú díograise agus aire, agus laghdú suime.
- Pátrún breoiteachta fisiceach m.sh. tinneas cinn nó easpa goile.
- Athruithe gan mhíniú in aoibh nó iompar - tugtar iad seo faoi deara díreach roimh pé imeacht atá ina shuíomh bulaíochta don duine óg.
- Comharthaí infheicthe imní nó crá – stadaireacht, cúlú, tromluí, deacracht codlata, caoineadh, gan bheith ag ithe, caitheamh aníos, fliuchadh leapa, fonn imeachta ón gcúrsa, nó bogadh suímh.
- Caint neamhghnách ar siúl faoi dhaoine óga nó faoi dhuine den fhoireann.
- Earraí ar iarraidh nó loite.
- Iarratais rialta ar airgead nó goid airgid, éadaí, smideadh, seoda.
- Mífhonn agus/nó diúltú labhairt faoina bhfuil ag goilliúint orthu.
- Duine óg ag lorg airde go minic.

Níl cruthú sna comharthaí seo iontu féin go bhfuil an duine óg faoi leatrom. D'fhéadfadh roinnt de na comharthaí thuas a bheith i gceist i gcás cumha i ndiaidh an bhaile nó iompar míchuí (Féach Polasaí um chosaint Leanaí). Má tharlaíonn siad go minic nó i gcomhair lena chéile, is cóir iniúchadh iomlán a dhéanamh orthu.

Saintréithe a bhaineann le hIompar Bulaíochta

Ní foláir do gach ball foirne a aithint gur féidir le haon duine óg a bheith faoi leatrom nó mar údar le hiompar bulaíochta. Cé nach nglactar le haon iompar bulaíochta, tá sé tábhachtach a aithint go bhfuil an bulaí chomh maith leis an íospartach ag lorg cúnaimh agus comhairle.

An tÍospartach – Is féidir le duine ar bith fulaingt de bharr bulaíochta.
An Bulaí – Tá sé le tabhairt faoi deara gur féidir le heaspa muiníne a bheith ag cur isteach ar bhulaithe chomh maith le féinmheas íseal. Is minic a dhéantar bulaíocht orthu siúd a chleachtann bulaíocht. Is maith leis an mbulaí go ndíreofaí aird orthu. Go minic is comhartha í an bhulaíocht go bhfuil cúnamh ón duine óg.
Cá dtarlaíonn Bulaíocht? Tarlaíonn bulaíocht go minic agus in aon áit a mbailítear daoine le chéile, i bpearsan nó ar líne. Tá sé ríthábhachtach go mbíonn maoirseacht chuí ann i gcónaí. Tabharfar aird ar leith ar spásanna ina bhfuil riosca níos airde, lena n-áirítear suanliosanna, am saor agus timpeallachtaí neamhfhoirmiúla.

Nósanna imeachta chun Iompair Bulaíochta a imscrúdú agus chun déileáil leis

- Déanfar gach iarracht eachtraí bulaíochta a sheachaint trí shúil ghéar a choinneáil ar iompar baill na heagraíochta agus déanfar idirghabháil dá réir. Spreagfar na daoine óga agus an fhoireann le heachtraí bulaíochta a nochtadh agus a phlé.
- Cuirfear bealaí sábháilte agus inrochtana ar fáil chun bulaíocht a thuairisciú, lena n-áirítear roghanna rúnda nuair is cuí.
- Nuair a thuairiscítear bulaíocht, tugtar deis don duine an scéal a insint. Cuirtear iad ar a shuaimhneas le gur féidir an eachtra a fhiosrú ina iomláine. Labhraítear le gach duine a bhfuil baint aige leis an gcás.
- Déanfar iniúchadh iomlán ar an gcás agus déileálfar go cuí leis.
- Déanfar teagmháil leis an bhfoireann bhainistíochta chun tacaíocht a fháil agus chun cabhrú le cinneadh a dhéanamh.
- Rachfar i dteagmháil leis na tuismitheoirí ar an dá thaobh a luaithe agus is féidir. Tabharfar deis do na tuismitheoirí labhairt lena bpáiste.
- Tabharfar aire don dá pháirtí fad is atá an cás á phlé.
- Déanfar cinneadh bunaithe ar an bhfiosrúchán.
- Cuirfear tuairisc iomlán ar gach eachtra go dtí an Ardoifig ag baint leas as an Tuairisc Bulaíochta ar an suíomh.

Coinneofar taifid ar gach eachtra líomhnaithe bulaíochta, lena n-áirítear cineál na bulaíochta, an beart a ghlacadh agus an toradh, chun monatóireacht agus feabhsú leanúnach a chinntiú.
Má sháraíonn iompar bulaíochta tairseach áirithe, féadfar é a mheas mar ábhar cosanta leanaí agus déileálfar leis de réir an Pholasaí um Chosaint Leanaí.

Bealaí chun Iompar Bulaíochta a sheachaint

- Cruthaítear atmaisféar a spreagann meas ar dhaoine eile.
- Taispeántar dea-shampla i gcónaí i measc na foirne.
- Ní ghlactar riamh le drochiompar ó aon duine.
- Cothaítear féinmheas i measc na ndaoine óga.
- Cruthaítear atmaisféar ina dtuigtear go bhfuil dualgas ar gach duine, cuma cén stádas atá acu, aon iompar míchuí a thuairisciú.

Spreagtar daoine óga a bheith ina mbreathnóirí gníomhacha agus tacú lena chéile trí iompar bulaíochta a thuairisciú agus seasamh i gcoinne iompar míchuí.

Cleachtais chun iompar bulaíochta a chosaint

- Cinnteofar go bhfaigheann gach ball foirne oiliúint rialta, cothrom le dáta ar bhulaíocht a chosc agus a láimhseáil, lena n-áirítear cibearbhulaíocht agus bulaíocht bunaithe ar fhéiniúlacht. Cuirtear béim ar scileanna cumarsáide agus déantar ról imirt ar conas déileáil le suíomhanna bulaíochta. Baintear úsáid as modhanna éagsúla ar nós drámaíocht, ealaín agus ceardaíocht, ceol agus plé chun na scileanna seo a fhorbairt.
- Lorgaítear aiseolas, go foirmeálta agus go neamhfhoirmeálta, go rialta ón bhfoireann, ó thuismitheoirí agus ó dhaoine óga. Tabharfar deis do dhaoine óga páirt ghníomhach a ghlacadh i bhforbairt agus in athbhreithniú an pholasaí seo agus i dtionscnaimh frithbhulaíochta.

Inrochtaineacht agus Cur i bhFeidhm an Pholasaí

Cuirfear an polasaí seo ar fáil ar bhealach atá soiléir, inrochtana agus oiriúnach do dhaoine óga, do thuismitheoirí agus don fhoireann. Cuirfear cóip den pholasaí ar fáil ar shuíomh gréasáin na heagraíochta agus ar iarratas.

Róil agus Freagrachtaí
Déanfaidh an Coiste Bainistíochta agus foireann an Choláiste comhordúchán agus monatóireacht ar chur i bhfeidhm an pholasaí. Leagfar amach go soiléir róil agus freagrachtaí gach ball foirne, lena n-áirítear maoirseacht, tuairisciú agus freagairt do chásanna bulaíochta.
Feidhmeoidh an polasaí ó Shamhradh 2005 ar aghaidh.
Déanfar athbhreithniú ar fheidhm an pholasaí ar bhonn bliantúil
Dhaingnigh an Coiste Bainistíochta an polasaí go hoifigiúil ar an 25 Aibreán 2007.
Rinneadh athbhreithniú ar an bpolasaí ar an 11/03/2026 ag Caitríona Ní Cheallaigh (Príomhfheidhmeannach) agus Michelle Ní Ghialláin (DCA na hEagraíochta)

Aguisíní

Bí Cineálta (2024) - Nósanna Imeachta chun Iompar Bulaíochta a chosc agus a aghaidh a thabhairt air i mBunscoileanna agus i Scoileanna Iar-bhunscoile
Cineáltas - Plean Gníomhaíochta maidir le Bulaíocht 2023/2027

Uimhreacha teagmhála

Ainm	Suíomh Gréasáin	Fón	Cur síos
ASIAM	https://asiam.ie/	01 4453203	Provides evidence-based advice, resources, and guidance that the community can trust
Barnardos	https://barnardos.ie/	01 4530355	Works with vulnerable children and their families and campaigns for the rights of all children.
BeLongTo	https://www.belongto.org/	01 6706223	Supports lesbian, gay, bisexual and trans young people in Ireland.
Coimisiún na Meán	https://www.cnam.ie/	01 963 7755	For reporting harmful online content
Facebook Bullying Prevention Hub	https://www.facebook.com/safety/bullying		
Hotline.ie Support	https://www.hotline.ie/		You can securely, confidentially and anonymously report suspected illegal content encountered online to Hotline.ie.
ISPCC /Childline	https://www.ispcc.ie/childline/	1800666666 (24 hrs) Txt 50101 (10am – 4am)	Ireland's 24-hour national listening service for all children and young people (under the age of 18) in Ireland.
Jigsaw	https://jigsaw.ie/		The National Centre for Youth Mental Health in Ireland
NPC	https://www.npc.ie/	01 8874034	National Parent's Council
Ombudsman for Children's Office	https://www.oco.ie/	01 8656800	A human rights institution and work to protect the rights of children and young people in Ireland.
Pieta House	https://www.pieta.ie/	Free 24/7 1800 247 247	Residential centre for the prevention of self-harm or suicide.
SpunOut	https://spunout.ie/	01 6753554	Ireland's youth information website created by young people, for young people.
Tusla (Child and Family Agency)	https://www.tusla.ie/	01 7718500	For cases where bullying behavior crosses into a child protection concern (Mandatory Reporting).
Teenline	https://www.ispcc.ie/teenline/	1800 833 634	A national active listening service for children and young people up to the age of 18 in Ireland.
(TENI)	https://www.teni.ie/	01 8733575	Seeks to improve conditions and advance the rights and equality of trans people and their families.